

CUNOAȘTEREA ȘI UTILIZAREA PLANTELOR MEDICINALE ȘI ALIMURGICE

Interviu cu Francesco Veltri, un iubitor al naturii. După absolvirea studiilor de științe naturale, a fost profesor suplinitor; în administrația publică, formator și angajat la FORMEZ (Centrul de Servicii, Asistență, Studii și Formare); ofițer la Regiunea Calabria cu comandamente la ARSAC, comunități montane; în fine, responsabil al DISTRICTULUI FORESTIER, muncă desfășurată cu mare pasiune până la vârsta pensionării.

- **Stimate domnule Veltri, tezaurul pe care îl propuneți face parte din cunoștințele și obiceiurile populare privind medicina practică, adică utilizarea plantelor medicinale naturale care, înainte de apariția chimiei și a industriei farmaceutice, constituiau baza tratamentului medical. În acest sens, ați putea să ne explicați ce se înțelege prin plante "medicinale" și plante "alimurgice"?**

- Termenul "**officinale**" provine dintr-o veche tradiție culturală și istorică menită să amintească de "atelierelor" farmaciilor, prezente și în vechile mănăstiri, cunoscute astăzi sub numele de "laboratoare farmaceutice", unde plantele erau supuse la diverse procese (uscarea, triturare, macerare, distilare, extracție etc.) pentru a le face utilizabile în diversele lor scopuri. Cu toate acestea, Legea nr. 66 din 1931 a precizat în continuare că plantele "officinale" sunt toate plantele medicinale, aromatice și de parfum ale căror derivate pot fi utilizate ca suplimente, cosmetice, medicamente, produse veterinare etc. Termenul "**alimurgico**" (de la "alimenta urgentia" "a căuta hrană în caz de necesitate alimentară") se referă la plantele comestibile care cresc spontan în medii naturale (câmpie, dealuri, munți etc.). În trecut, în special în perioadele de foamete și de război, plantele alimurgice asigurau supraviețuirea alimentară a populațiilor. În prezent, ele sunt recoltate pentru plăcere, pentru gust și în scopuri de sănătate, cele mai frecvente fiind cicoarea, urzica, urzica, măceșul, nalba... etc.

- **Descoperirea proprietăților curative ale plantelor era, așadar, bine cunoscută încă din timpuri străvechi și îndepărtate?**

- Omul primitiv, încă de la începuturi, a găsit în plante hrana, îmbrăcămintea, adăpostul, unealta de lucru, sursa de căldură, cosmeticele, parfumurile și, bineînțeles, medicamentele. Din punct de vedere istoric se poate spune că toată medicina își are originea în știința plantelor medicinale.

- **Având în vedere că medicina își are originile în știința plantelor medicinale, când au început oamenii să înțeleagă calitățile sale pentru sănătate?**

- Primele înregistrări privind utilizarea plantelor în scopuri curative se pierd în negura timpului. Cele mai vechi documente scrise aparțin civilizației chineze: celebru este ierbarul părintelui

medicinii chineze și inventatorului acupuncturii Shen-Nung, care datează din anul 2700 î.Hr. și care conține descrierea a 2000 de plante medicinale și 8000 de rețete pe bază de plante. Bazele culturii noastre medicale occidentale pot fi găsite în Egipt. De fapt, cel mai vechi manuscris despre medicina naturală este un papirus (1550 î.Hr.) care conține aproximativ 876 de formule pe bază de plante, bazate pe mai mult de 500 de plante. Ulterior, cunoștințele despre plante medicinale s-au răspândit în Occident, întotdeauna profund influențate de cunoștințele egiptene și mesopotamiene. În Grecia, chiar și rețetele de parfumuri și medicamente erau gravate pe plăci de marmură, în apropierea templelor, pentru ca toată lumea să aibă acces la ele.

- Având în vedere evoluția chimiei farmaceutice, care reușește să sintetizeze și apoi să construiască în laborator moleculele folosite ulterior în prepararea medicamentelor moderne, nu vi se pare ieșit din comun să continuați să vorbiți despre plante medicinale?

- Chimia farmaceutică a făcut cu siguranță pași mari în producția în masă a numeroaselor molecule utilizate în medicina modernă, însă nu trebuie neglijat un detaliu important, și anume că sinteza acestor noi molecule pornește întotdeauna de la ingredientele active prezente în plantele medicinale, prin urmare importanța lor rămâne neschimbată.

- Interesul dumneavoastră pentru lumea naturii, mai ales în ceea ce privește plantele medicinale, de unde provine și ce metode propuneți sau adoptați pentru conservarea acestei comori?

- Am avut plăcerea de a absolvi Științele naturii, unde am studiat lumea minunată a naturii, cum ar fi botanica, zoologia, geologia și mineralogia. Sectorul plantelor medicinale, pe de altă parte, m-a intrigat și m-a pasionat dintotdeauna, inclusiv datorită poveștilor bunicii mele care era mereu gata cu ierburi și medicamente naturale să rezolve orice problemă de sănătate, cum ar fi tusea, răceala, durerile de stomac, durerile de spate etc., datorită cunoștințelor sale solide despre plantele medicinale și, mai ales, datorită familiarității sale precise cu utilizarea, prepararea și păstrarea acestora. Pentru a proteja această "comoară" ar trebui să ne asigurăm că nu pierdem această bogăție de cunoștințe, ba chiar ar trebui să o îmbogățim prin cercetarea în memoria bătrânilor și să ne comparăm cu celelalte culturi din cadrul proiectului InCult, care cu siguranță au cunoștințe similare.

- Domnule Veltri, cum intenționați să încheiem discuția noastră?

- Am onoarea de a cita o frază pe care am avut plăcerea de a o găsi într-o carte despre plantele medicinale din 1922, al cărei autor a primit o medalie de aur din partea ministrului agriculturii și pădurilor de atunci.

"Ierburile, nu cuvintele, toate insuflă sănătate"